

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkýň **1/ D**, bývajúcej v L, zastúpenej JUDr. V H, advokátom so sídlom v R, **2/ E**, bývajúcej v S, Česká republika, proti žalovanej **A**, bývajúcej v L, M, zastúpenej JUDr. I, advokátom so sídlom v L, **o určenie neplatnosti závetu**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 12 C 332/2004, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. júna 2007 sp. zn. 8 Co 337/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 1/ do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 1.549,- Sk do rúk JUDr. V, advokáta so sídlom v R.

Žalobkyni 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 5. mája 2006 č.k. 12 C 332/2004-90 určil, že závet Z z 24. októbra 1994 je neplatný; rozhodol tiež o trovách konania. Žalobe vyhovel s odôvodnením, že pri vyhotovovaní tohto alografného závetu pôsobil ako svedok Z, ktorý je zaťom závetnej dedičky - žalovanej, pričom ich vzájomný pomer vykazuje znaky pomeru osôb blízkych v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka. V dôsledku tejto skutočnosti je predmetný závet absolútne neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 476f Občianskeho zákonníka).

Uvedený rozsudok napadla odvolaním žalovaná. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 19. júna 2007 sp. zn. 8 Co 337/2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že Z, ktorý pôsobil pri vyhotovovaní závetu ako svedok, je osobou blízkou žalovanej. Aj

podľa právneho názoru odvolacieho súdu je predmetný závet z tohto dôvodu absolútne neplatný.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Rozsudok napadla „v celom rozsahu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p“. Uviedla, že sudy síce aplikovali správne ustanovenia zákona, nesprávne ich ale interpretovali. Podľa jej názoru zákaz pôsobenia osoby blízkej závetnému dedičovi v pozícii svedka zákon vyslovuje iba v prípade závetu zriadeného takým závetcom, ktorý nemôže čítať alebo písať (§ 476c ods. 1 Občianskeho zákonníka), nie však aj v prípade závetu „napísaného podľa § 476b Občianskeho zákonníka“. V prejednávanej veci nebolo preukázané, že by Z nevedela (nemohla) čítať alebo písať, prípadne že by konala v duševnej poruche. Podľa názoru dovolateľky preto „náležitosti závetu boli zachované“. Sudy, ktoré vychádzali z iného právneho názoru, nerozhodli správne, keď žalobe vyhovel. Žalovaná vzhľadom na to žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobkyňa 1/ vo vyjadrení k dovolaniu namietla, že dovolanie je procesne neprípustné a navrhla, aby ho dovolací súd „zamietol“. Požiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania. Žalobkyňa 2/ sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti rozsudku, je procesne prípustné, ak sa ním napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (viď § 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa týchto ustanovení, lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (lebo dosiaľ v tejto veci ani nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku dovolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné.

Dovolanie žalovanej preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je. Procesnú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku žalovanej by vzhľadom na to zakladala len prípadná procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. Na vadu takejto povahy je dovolací súd povinný prihliadať aj vtedy, keď nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Osobitne ale treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. spája prípustnosť dovolania výlučne len s najzávažnejšími, v ňom taxatívne vymenovanými, procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) a tiež iné nesprávnosti než sú vady postupu súdu v konaní (napríklad nesprávnosti, ku ktorým došlo v rámci právneho posudzovania veci), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Žalobkyňa v dovolaní nenamietala, že by v konaní došlo k niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p.; existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto nevyplýva ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

V dovolacom konaní nebolo možné pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti námietky žalovanej, že súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutia na nesprávnych právnych záveroch. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p. Či už teda odvolací súd napadnuté rozhodnutie založil na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení veci (pozn.: dovolací súd jeho rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nezaťažil tým konanie procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p.

Žalovaná podala dovolanie „v celom rozsahu“. Jej opravný prostriedok smeruje teda aj proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. I keď dovolanie v tejto časti smeruje proti výroku rozsudku, má rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je ale vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku dovolateľka netvrdila vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. a existencia vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo, nemožno prípustnosť dovolania proti uvedenému výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je procesne prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto odmietol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní boli (procesne) úspešné žalobkyne 1/ a 2/ a vzniklo im právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa 1/ v dovolacom konaní

podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a žiadala priznať náhradu trov vo výške 1.549,- Sk. Dovolací súd priznal žalobkyni 1/ náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovanie písomného vyjadrenia žalobkyne 1/ k dovolaniu žalovanej [§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Sadzbu za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 vyhlášky vo výške 1.371,- Sk, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 15 písm. a/ vyhlášky) v zmysle ustanovenia § 16 ods. 3 vyhlášky (178 Sk) predstavuje 1.549,- Sk. Dovolací súd žalobkyni 2/ nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. februára 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: